

Изгубљена нација

Мирољуб
Лазански

Жао ми је Македонаца, све иде ка њиховом самопонижавању. Хоће ли пристати да под притиском Грка, у име уласка у ЕУ и НАТО, промене име државе, изгубе свој национални идентитет и своју историју? Јер, мораће да мењају и Устав, који, у контексту Тиранске платформе, практично скоро да више и нема грађански карактер. Наиме, до Устава из 2001. године није било дозвољено етничко дефинисање политичких партија. Због тога Демократска партија Албанаца (ДПА), која се већ по свом имену дефинише као партија Албанаца, до тада није била ни регистрована, а била је у влади. Конкретне одредбе Устава из 2001. године, које се односе на ново регулисање међународних односа, говоре да за усвајање неког закона који је релевантан за политику према мањинама није више потребна већина гласова свих посланицима који припадају једној од мањина. Тиме је парламент изгубио своју грађанску функцију позорнице политичког деловања и постао чиста скупштина националних група. Чланови парламента се дефинишу по својој етничкој, а не по политичкој припадности, а партије су представници етничких група.

Македонија је већ 26 година независна национална држава. Неки циеници у Македонији кажу – 26 изгубљених година, јер сви покушаји да се изгради једно македонско цивилно друштво, и после кратког грађанског рата, били су узалудни. Пошто је рачуница прављена без Албанаца, чији агресивни национализам није узет у обзир. Нација која се бори за голи опстанак скоро да не може себи да дозволи луксуз цивилног друштва.

Македонцима заиста није било лако. Грци их оптужују за крађу имена и историје, Бугари за крађу језика и вере. Садашње постојање Македоније признаје се само кроз њено раније постојање, „Бивша Југословенска Република Македонија“. Постојећа Македонија на међународном плану, што се тиче имена, не постоји. Односно, она која више не постоји и даље постоји. Да је по Грцима, Македонија

би требала да се зове „Ничија земља“, или „Бивша југословенска република бр. 5“. Шта су, међутим, Македонци ако не постоји Македонија? Северни Македонци? Нови Македонци?

Македонија је у светску политику ушла наивно, следила је примамљиве позиве Запада и убрзала дефинитиван крај Југославије. Из данашње перспективе македонски страхови од опстанка уједној скраћеној Југославији сада сваком објективном посматрачу изгледају потпуно неосновано. И у таквој скраћеној Југославији македонска политичка елита имала би места на политичкој сцени, у дипломатији, у војсци. Албански сепаратизам лакше би се контролисао. Идеја друге Југославија помогла је настанак македонске нације, Слободан

политичари на високим функцијама у држави, Устав је мртво слово на папиру, док се као реални устав заправо наметну национални апартејд. Сви животни домени су пројектети етнолошком, и то је дефинитивни корак ка федерализацији државе. Споразум из Охрида и Тиранска платформа нису неутралисали напетости у међународним односима, већ су их саопштили институционализовали.

Процес „Партнерство за мир“ није Македонији донео ништа посебно, јер партнери нису помогли да се обезбеди мир, већ су допустили оружану побуну, и истовременим вршењем дипломатског притиска на Скопље учинили да војна утврда буде заиста и ефективна. После су партнери побуњеници-терористе из Арачинова и Тетова још и спасавали. Македонци су се тада осећали превареним.

У време агресије НАТО-а на СР Ју-

Скопље

Милошевић није имао намеру да изврши анексију Македоније. Она би и у скраћеној Југославији имала све он што је имала у СФРЈ.

Сада се Бивша Југословенска Република Македонија нашла сама на ветрометини. Бугарска македонско национално питање одавно сматра својим питањем, Софија будно мотри на развој догађаја у Скопљу, Грци брутално учењују око имена, повратак у Југославију више нема, односи са Београдом су прилично хладни, стандард становништва није напредовао колико се очекивало, у пољу напетости између националних претензија и зависности од Запада не живи се нарочито угодно. Подела друштва на два национална табора више је него очигледна, бивши побуњеници-терористи данас су уважени и признати

гославију 1999. године десничарско-националистичка партија ВМРО је НАТО-у ставила територију Македоније на располагање за распоређивање копнених снага алијансе за рат против СР Југославије. Дат је и ваздушни простор Македоније за бомбардовање Југославије. Уз коришћење антисрпског расположења, македонски покрет солидарности са Југославијом задржан је на границама.

Македонији прети косовски сценаријо. Са новим именом, или без новог имена, врхунац националне кризе тек предстоји. Заправо, тужне су судбине неких бивших југо-республика, у БиХ странци су изабрали химну и заставу државе, у Македонији странци диктирају име државе. Још једна потврда да југословенска клетва полако стиже: „што јужније то тужније“...

ПОЛЕМИКА

Неочекивана застрањеност

Поводом текста

„Очекивана острашћеност“, „Политика“, 29. маја

Радомир Јовановић *

Свестан свог фанатизма у извршавању задатка који је сам себи задао (да оправда и рехабилитује четништво и њиховог вођу), Радош Бајић ме оптужује за острашћеност („Очекивана острашћеност“, „Политика“, 29. маја) у негирању његовог права „на другачије мишљење... слободу мисли и говора“, а пре ће бити да је реч о доказивању његовог штетног и опасног деловања на свест људи преко Јавног сервиса, као последица његовог неприкрivenog (погрешног) идеолошког и политичког опредељења. Тук на лук!

Па острашћеност није иштакнула друго него блажи облик, еуфемизам за фанатизам. Нисам острашћен; само се трудим да будем уверљив у свом исказу.

Ако је Радош Бајић и очекивао нечију острашћеност у супротстављању његовом деловању, нисам очекивао његову застрањеност и загриженост, поготово после моје понуде да му доставим доказе о издајству и злочинима четника и њиховог вође. Као да је прескочио тај део мојег текста. Фанатизам је бити слеп пред стотинама и хиљадама документа који сведоче о томе. Ево још само два: Генерал бугарске окупационе војске Симеон Симов, на суђењу 6. 9. 1945. тврди „да су и деца знала“ да су четници и Дражка служили окупаторима и да су Немци увек знали где се налази Дражин штаб па су могли да га ухвате кад год су хтели. „Потрага“ за њим била је само представа. Други документ односи се на извештај начелника Краљевачког округа председнику владе од 10. јуна 1942. у коме се каже да је Дражка издао наредбу бр. 4 у којој се налаже пасивно држање народа и његових јединица према окупатору, што значи укључење народа у фашистичку ратну машину, супротно ставу руководства НОБ-а.

Фанатизам је негирање свега овога и због фанатизма је и назвао небулозом то што ја негаторе ових чињеница уводим у ред оних који ову земљу гурају у низ фашистичких земала. А небулоза је, заправо, Радошева тврдња да сам један од оних који би и даље ратовао. Да, ако се под ратовањем подразумева вербална борба против оних који фалсификују нашу историју и трују народ лажним „непријатељским визурама“. Против оних у чијем речнику нема синтагме „народнослободилачка борба“, па у тексту од близу 600 речи тај период наше историје два пута назива „братаубилашкој рат“ и једном „братаубилаштво“, а фашизам помиње само кад цитира моје речи. То је фанатизам. Јер, аболирање четништва и фашизма, проблем који се претећи надвио над нашом земљом, није ништа друго него борба за њихов повратак.

Не знам да снимим филм и ТВ серију, али знам да их тумачим. Нијам реаговао на „Равну гору“. Гледао сам је као на ауторово уметничко виђење, иако је серија типичан пример злоупотребе уметничке слободе изражавају, ради остваривања других циљева. Реаговао сам на његов текст у коме жали што му је ускраћено да у наредних 40 епизода потпуно рехабилитује четнички покрет и Дражку. У Радошевом „утку“ тешките је на потреби помириња нашег народа. То је већ нешто боље. И ја сам за помирије, али не за прекрајање и фалсификовање историје после чега ће официри Војске Србије часно салутирати пред спомеником Дражиним, „једне од најтрагичнијих фигура наше новије историје“. И то је фанатизам. Није он трагична фигура; трагично је оно што је он (у)ради нашем народу и нашој држави.

Што се мене тиче, овим је полемика завршена, сем ако Радош осећа потребу за „репетом“, тј. доказима о злочинима својих миљеника, па ћу му у сваком следећем одговору предочавати бар по два.

*Проф. у пензији

Прилози објављени у рубрици „Погледи“ одражавају ставове аутора, не увек и уређивачку политику листа

МЕЂУ НАМА

Редакција задржава право на скраћење и опрему свих објављених прилога. Рукописи се не враћају. Текстове шаљите на адресу: ПОЛИТИКА (Међу нама) Трг Политика 1 11103 Београд или електронским путем на адресу: medjunama@politika.rs

Општини Рашка не смета урбанистички хаос на Копаонику

Оптимум градње у Туристичком центру Копаоник завршен је осамдесетих година. Требало је још изградити гондолу од Јошаничке Бање и жичару од викенд насеља Треска, паркинг у ТЦ и Јошаничкој Бањи, бифе уз ски-стазе, инфраструктуру за вештачко оснежавање... Небригом општинара, дошло је најлош до прекомерне градње у простору националног парка и у викенд-насељу, а на штету постојеће инфраструктуре у ТЦ. Што је више објекта ницало, Рашка, која и захвата највећи део тог простора, стицала је све веће приходе. Изостала су битна и замашна повратна општинска улагања у опремање инфраструктуре.

Сада Рашка тражи помоћ државе да би решила проблеме („Пуца канализација на Копаонику“, „Политика“, 23. мај 2018). Па кад већ траже помоћ државе, предлажем надлежним да подсете општинаре колико су од, на пример 1980. до данас они као општина приходовали; да наметну општини да она сама, градњом нове инфраструктуре реши проблеме које је створила. Нека им у томе помогну садашњи власници објекта, делимичним финансирањем, пропорцијално броју квадрата који поседују; да забране било какву нову градњу док се потребна инфраструктура не заврши; да власницима објекта који имају септичке јаме наметну обавезу ангажовања специјалних комуналних возила у пражњењу истих, а за хотеле и неколико пута годишње.

На Копаонику има пуно послова и за Министарство заштите животне средине. Не заборавимо да је реч о националном парку.

Слични проблеми постоје и неколико километара даље, на локалитету Јарам и у његовој близини (тада део припада СО Брус).

Будимир Зечевић, дипломирани географ, Нови Београд

На Институту за онкологију лече и душу и тело

Понекад бих пролазећи поред Института за онкологију помислио: само овде никада! Али, додгдило се супротно. Скрхан сазнањем да сам оболео од подмукле и опаке болести, очајан, опхрван најцрњим мислима и слутњама, обрео сам се у овој институцији кроз коју дневно прођу стотине оболелих, несрћених. Међутим, то суморно расположење, с временом, бивало је потискивано.

На самом почетку, приликом пријема на одељење, доктор Мирољуб Креаћић, начелник одељења за хемотерапију малигних оболења главе и врата, благим и одмереним тоном и бираним речима суючио ме је са супровом стварношћу, а и улио уверење да истрајношћу и заједничком борбом можемо да дођемо до добрих резултата. – Па ми смо ту зато да бисмо вас излечили – рекао је.

Врхунска стручност, његова и његових сарадника – лекара и сестара, зналачи одређене терапије и вишемесечна брижна примена, потврђују очекивања оболелих да ће доћи до повољног исхо-

дник Србије Александар Вучић, као председник владе, у два наврата је на РТС-у казао албанским лидерима са југа Србије да у Бујановцу половину укупног живља чине Албани.

Приче о замени територија југа Србије за север Косова и Метохије, то јест наше за наше, сеје страх и неспокојство код људи на југу Србије. Није југ Србије само на папиру „српски“, већ је истину српски, јер после више пута поновљеног боквота по писа становништва од Албанаца, активисти Српског покрета за Бујановац и Српског народног већа су, облизећи целу општину Бујановац обавили попис у којем је утврђено да у општини живи 39 процената Албанаца а остало су Срби и Роми, и то поименце побројани. После овог пописа, састављена је петиција коју је потписало више од 7.000 житеља Бујановца, неалбанца, која је у два наврата предата Влади Србије (2011. и 2015.).

Српски народ тражи да се под окриљем ЕУ спроведе нови попис, како би се утврдио тачан број становника по националности, а не да се на бирачким списковима појављује 2.500 до 3.000 више бирача него становника. Ове чињенице показују да је југ Србије српски, и да тај југ држављани желе да живе у Србији. Срби у Бујановцу немају резервну отаџбину и вековима чувају плодну земљу поред Јужне Мораве и Моравице, јер им је то једини извор егзистенције. А изузетан стратешки значај града у коме је увек бујао новац, налаже државним, али и верским дисто